

ARBETSMILJÖ
VERKET

Marknadskontroll av varseplagg

Sammanställd av **AnnSofie Kero**

Arbetsmiljöverket

Enheten för kemi, mikrobiologi och fysikaliska faktorer

September 2017

Sammanfattning.....	3
Bakgrund.....	3
Syfte och mål med marknadskontrollen.....	4
Utförande av marknadskontrollen.....	4
Resultat av marknadskontrollen.....	5
Slutsatser.....	8
Bilaga 1.....	9

Sammanfattning

Arbetsmiljöverket har genomfört marknadskontroll av varselplagg i samarbete med Konsumentverket. Arbetsmiljöverket kontrollerade varselplagg som enligt märkning uppfyller kraven på hög synbarhet enligt EN 4711 eller EN ISO 204712. Vid marknadskontrollen kontrollerades märkningen och dokumentationen och provning enligt harmoniserad standard genomfördes hos ett ackrediterat laboratorium.

Tio varseljackor, sex varselbyxor, två tröjor, en overall och en väst köptes in från olika distributörer för provning och kontroll.

Resultatet av marknadskontrollen visar att 15 av 20 kontrollerade varselplagg inte uppfyllde kraven för att få säljas på den svenska marknaden. Två hade endast tekniska brister och sju hade endast formella brister. Sex av varselplaggen hade både tekniska och formella brister.

I samtliga fall har tillverkaren, importören eller återförsäljaren vidtagit frivilliga åtgärder.

Bakgrund

Marknadskontroll av varselkläder har inte genomförts under de senaste 10 åren. Det har förekommit en del rapporter i ICSMS3 och Rapex4 som avser varselplagg. Arbetsmiljöverket har valt att kontrollera varselplagg som enligt märkning uppfyller kraven på hög synbarhet enligt harmoniserade standarder EN 471 eller EN ISO 20471 eftersom de används yrkesmässigt. Konsumentverket genomförde under samma tid marknadskontroll av varselplagg, de flesta godkända enligt harmoniserad standard EN 1150, som används för privat bruk samt av varselspray som är en ny produkt på marknaden.

En harmoniserad standard specificerar de krav som en produkt ska uppfylla för att uppfylla de grundläggande hälso- och säkerhetskraven i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om utförande av personlig skyddsutrustning (AFS 1996:7), som är en implementering av EU-direktiv 89/686/EEC.

Varselplagg används för att öka synbarheten i olika miljöer och mörker där det finns risk för påkörning. Varselplagg som inte uppfyller kraven på synbarhet kan innebära att användaren inte har det skydd som hen förväntar sig.

Syfte och mål med marknadskontrollen

Syftet med marknadskontrollen var att kontrollera varselplagg, som används yrkesmässigt och som finns på den svenska marknaden, uppfyller de tekniska och formella kraven.

Målet med marknadskontrollprojektet var att förhindra att varselplagg med formella och tekniska brister finns på den svenska marknaden.

1. Standarden EN 471:2004+A1:2007 Skyddskläder med god synbarhet (Varselkläder) för yrkesbruk – Provningsmetoder och fordringar.
2. Standarden EN ISO 20471:2013 Skyddskläder med god synbarhet (Varselkläder) – Provningsmetoder och krav.
3. Databas på EU-nivå för rapportering av produkter som omfattas av harmoniserad lagstiftning och som genomgått marknadskontroll
4. Rapex (Rapid Alert System for dangerous non-food products), databas på EU-nivå för rapportering av produkter som innebär en allvarlig risk. Offentliga rapporter publiceras en gång per vecka.

Utförande av marknadskontrollen

20 olika modeller av varselplagg valdes ut och köptes in för kontroll och provning. Inköp gjordes via webbutiker och återförsäljare av varselplagg. Vid inköp valdes varselplagg så att en spridning prismässigt och förekomst på marknaden erhöles.

Kontroll av varselplagg omfattade formella krav, kontroll av märkning samt provning hos ett ackrediterat laboratorium.

De formella kraven kontrollerades vilket innebar kontroll att:

- det fanns ett typkontrollintyg för produkten utfärdat av ett anmält organ,
- det fanns en försäkran om överensstämmelse utfärdat av tillverkaren,

- det fanns en bruksanvisning på svenska och att den var korrekt och
- märkningen var korrekt

Dokumentet enligt ovan, förutom bruksanvisning på svenska som ska medfölja varselplagg, begärdes in från tillverkaren eller distributören om tillverkaren inte fanns i Sverige.

Granskning av märkning innebar kontroll av att varselkläderna var CE-märkta samt att övrig märkning som krävs enligt harmoniserad standard fanns, exempelvis märkning med piktogram för hög synbarhet och skyddsnivå.

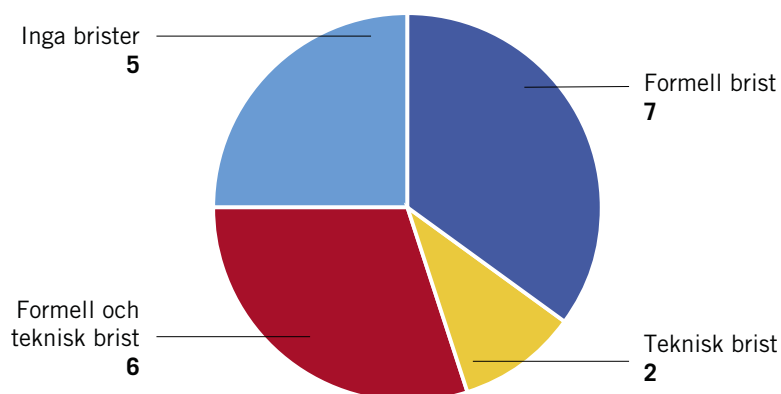
Provning av varselkläder gjordes enligt harmoniserad standard EN 471: 2004+A1:2007 eller EN ISO 20471 beroende på vilken standard som typgodkännande och märkning i varselkläderna hänvisade till.

Provningen gjordes av ett ackrediterat laboratorium SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, som också är ett anmält organ för provning av varselplagg.

Resultat av marknadskontrollen

Resultatet för marknadskontrollen visar att 15 av 20 kontrollerade varselkläder inte uppfyllde kraven för att få säljas på den svenska marknaden, se figur 1. Två hade endast tekniska brister och sju hade endast formella brister. Sex av varselplaggen hade både tekniska och formella brister.

Figur 1) Sammanställning av resultat för marknadskontroll av varselplagg.

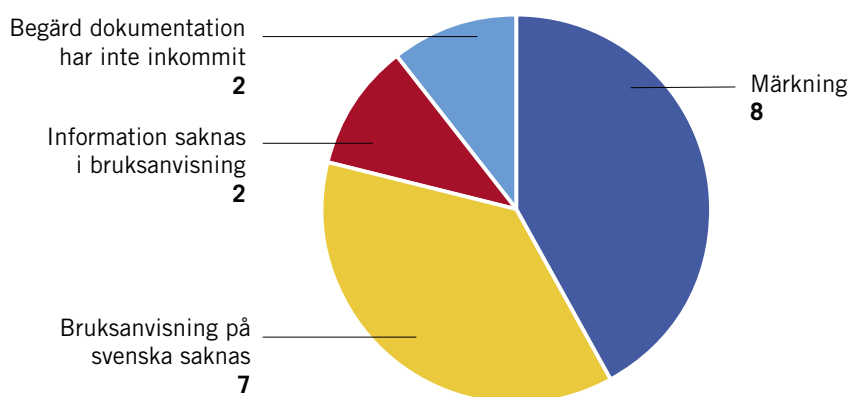
En sammanställning av de formella brister som konstaterades vid marknadskontrollen finns i figur 2. Ett varselplagg kan en eller flera formella brister.

För två av varselplaggen fick vi inte in den begärda dokumentationen, försäkran om överensstämmelse och typkontrollintyg. I ett av fallen hade varselplagget utgått ur sortimentet och i det andra fallet genomförde tillverkaren en ny typprovning. Sju av varselplaggen saknade bruksanvisning på svenska, i vissa fall medföljde en bruksanvisning på andra språk.

När det gäller brister i märkningen var den vanligaste bristen att modellbeteckning och storleksfigur saknades. I två fall saknades märkning med skyddsnivå och standardbeteckning, vilket innebär att varselplagget saknade uppgift om skyddsnivå.

För två av de kontrollerade varselplaggen saknades uppgift om anmält organ ansvarig för typkontrollen och för den ena även adress till tillverkaren.

Figur 2) Sammanställning av formella brister.

I figur 3 finns en sammanställning av de tekniska brister som Arbetsmiljöverket fann vid provning enligt standard. Ett varselplagg kan ha mer än en teknisk brist.

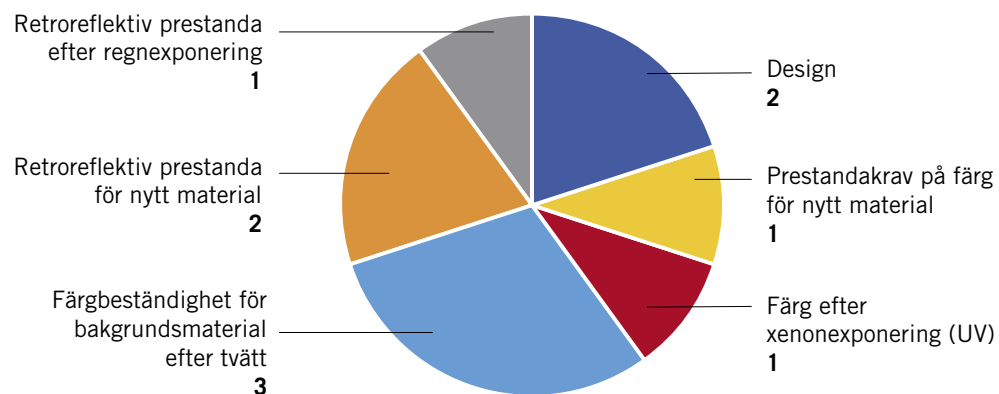
På två av plaggen fanns ingen deklarerad klass. I ett fall motsvarade provresultaten den klass som angetts i typkontrollintyget, i det andra fallet uppfyllde varselplagget endast den lägsta klassen, klass 1. I två fall uppfyllde inte designen kraven då reflexmaterialets totala area var för liten i förhållande till deklarerad klass. I det ena fallet uppfyllde inte varselplagget kravet för den

lägsta skyddsnivån. I ett fall uppfyllde inte varselplagget kravet färgprestanda för nytt material och material exponerat för xenonljus (UV) eftersom värdena på kromaticitet var för låga.

Tre av varselplaggen uppfyllde inte kraven på färgbeständighet när det gäller missfärgning av polyamid. Vid provningen hos SP provades alla varselplagg med avseende på missfärgning av polyamid även de som inte innehöll material i polyamid. Vid provning ska enligt standard endast de material som finns i plagget användas vid provningen.

Reflexmaterialet på varselplagg uppfyllde inte kravet på retroreflektiv prestanda för deklarerad klass. Ett av dessa reflexmaterial uppfyllde inte kravet för på retroreflektiv prestanda för den lägsta skyddsnivån. Ett varselplagg uppfyllde inte kravet för på retroreflektiv prestanda efter exponering för regn.

Figur 3) Sammanställning av tekniska brister.

I bilaga 2 finns en sammanfattande rapport av provningen.

I samtliga fall har tillverkarna eller återförsäljarna vidtagit frivilliga åtgärder. Tillverkarna har åtgärdat bristerna eller slutat sälja varselplaggen med brister medan återförsäljarna tagit bort dem från sortimentet.

En sammanställning av de varselplagg som kontrollerades i marknadskontrollen finns i bilaga 1, tabell 1 och 2. I tabell 1 finns en sammanställning av varselplaggen med brister och i tabell 2 varselplaggen som vid kontrollen uppfyllde kraven.

Slutsatser

75 % av varselkläderna hade formella och/eller tekniska brister som innebar att de inte uppfyllde kraven enligt våra föreskrifter om utförande av personlig skyddsutrustning AFS 1996:7. Speciellt allvarligt är de tekniska brister som identifierades hos åtta av varselplaggen och som kan innebära att varselkläderna inte ger den synbarhet som användaren kan förvänta sig.

Resultatet är jämförbart med resultaten från tidigare marknadskontroll av annan personlig skyddsutrustning, exempelvis skyddshandskar mot mekaniska risker och skyddsskor. Det visar att det finns ett behov av återkommande marknadskontroller och provning av personlig skyddsutrustning.

Bilaga 1

Tabell 1: Sammanställning av varselkläder med brister samt åtgärder genomförda av tillverkare/distributör.

Typ av utrustning	Modell	Tillverkare	Brister	Åtgärder
Varselväst	ID varselväst modell 1901	ID Identity, Danmark	Namn och adress till det anmälda organ som är ansvarigt för typkontrollen saknas i bruksanvisningen.	Frivillig åtgärder av tillverkare. Bruksanvisningen är reviderad.
Varseljacket	Prowear S424	Portwest Ltd, Irland	Bruksanvisning på svenska saknas	Frivillig åtgärder av tillverkare. Bruksanvisning på svenska bifogas av importören till varje plagg
Varseljacket	Vinterjacket S460			
Varseljacket	Lyngsøe regnjacket LR8030	Lyngsøe Rainwear ApS, Danmark	Retroreflektiv prestanda för nytt reflexmaterial uppfyllde inte kraven för angiven klass	Frivilliga åtgärder av tillverkare. Ny typprovning enligt EN ISO 20471 genomförd med godkänt resultat, inga jackor godkända enligt EN 471 finns i lager.
Varseljacket	Fleecejacket Top Swede S4840	Top Swede	Minsta tillåtna area och retroreflektiv prestanda för nytt reflexmaterial uppfyllde inte kraven för angiven klass. Bruksanvisning på svenska saknas	Frivillig åtgärder av tillverkare. Produkter från samma produktion har kasserats Tillverkaren har igenom och kontrollerat arean av reflexen på produkter i lager för att säkerställa arean av reflexen. Reflexmaterialet är utbytt till ett material som uppfyller kraven och bruksanvisning finns på alla plagg som lämnar lagret.
Varseljacket	Sweatshirtjacket Jobman med artikelnummer 223352	Jobman Workwear AB	Uppgift om maximalt antal tvättar saknas i märkningen	Frivillig åtgärder av tillverkare. Brister i märkning är åtgärdade och bruksanvisning reviderad.
Varseljacket	Vinterjacket York 71367	Helly Hansen AS, Norge	Plagget uppfyllde inte kravet på färgbeständighet hos bakgrundsmaterial av polyamid efter tvätt.	Frivillig åtgärder av tillverkare. Provning hos ett ackrediterat laboratorium visar att produkter i lager uppfyller kraven.
Varseljacket	High-Vis Pro skaljacket klass 3	Wexman AB	Storleksfigur saknas i märkningen	Frivillig åtgärder av tillverkare. Brister i märkning är åtgärdade.
T-shirt varsel	T-shirt Troja 0160	Toni Lee AB	Märkning med piktogram för hög synbarhet, uppgift om skyddsnivå (klass), standardbeteckning, uppgift om maximalt antal tvättar, modellbeteckning och storlekspiktogram saknas. Adress till tillverkare och namn och adress till det anmälda organ som är ansvarigt för typkontrollen saknas i bruksanvisningen.	Frivillig åtgärder av tillverkare. Ny typprovning genomförd hos anmält organ.
Varselbyxa	Hänslebyxa Kansas 101018	FristadsKansas	Plagget uppfyllde inte kravet på färg för fluorescerande material före och efter exponering i xenonljus. Plagget uppfyller inte kravet på märkning, storlekspiktogram saknas.	Frivillig åtgärder av tillverkare. Provning hos ett ackrediterat laboratorium visar att produkter i lager uppfyller kraven. Brister i märkning är åtgärdade.

Typ av utrustning	Modell	Tillverkare	Brister	Åtgärder
Varselbyxa	GoGirl Workwear Hantverksbyxa	Garden Girl AB	Plagget uppfyllde inte kravet på färgbeständighet efter tvätt. Märkning med modellbeteckning och storlekspiktogram saknas och skyddsnivå (klass) anges inte vid piktogrammet för hög synbarhet Bruksanvisning på svenska saknas.	Frivillig åtgärder av tillverkare. Byxan har utgått ur sortimentet.
Varselbyxa	Regnbyxa Puck	Garda of Sweden	Reflexmaterialet i plagget uppfyller inte kravet på retroreflektiv prestanda efter exponering för regn. Märkning med uppgift om modell saknas.	Frivillig åtgärder av tillverkare. Byxan var från äldre produktion. Produkter i lager har nytt tygodkännande med nytt reflexmaterial.
Varselbyxa	Elka Dry-Zone Visible D-Lux regnbyxa 022401R	Elka Rainwear A/S	Byxan uppfyller inte kravet på design, ytan av reflexmaterial uppfyllde inte kravet för den lägsta skyddsnivån. Bruksanvisning på svenska saknas.	Frivillig åtgärder av tillverkare. Byxan var från äldre produktion. Produkter i lager har nytt tygodkännande
Varselbyxa	Ocean Comfort Light hängselbyxa med artikelnummer 90565-1170	Ocean Rainwear A/S	Märkning med storlekspiktogram och piktogram för synbarhet samt skyddsnivå (klass) saknas. Bruksanvisning på svenska saknas.	Frivillig åtgärder av tillverkare. Brister i märkning är åtgärdade. Bruksanvisning på svenska bifogas plagg som levereras från tillverkaren.
Varselbyxa	Byxa med hantverksfickor 117027	Berendsen Sourcing AB	Bruksanvisning på svenska saknas.	Frivillig åtgärder av tillverkare.

Tabell 2. Sammanställning av kontrollerade varselkläder som uppfyller kraven.

Typ av utrustning	Modell	Tillverkare	Kommentar
Varseljacket	Softshelljacket Top Swede 7721	Top Swede	Inga tekniska eller formella brister
Varseljacket	Fleecejacket Snickers 8043	Hultafors Group AB	Inga tekniska eller formella brister
Varseljacket	Funktionsjacket e.s. prestige med artikelnummer 84607	Engelbert Strauss GmbH	Inga tekniska eller formella brister
Varsel piké-tröja	Piké-tröja artikelnummer 9051-41	F.Engel K/S	Inga tekniska eller formella brister
Varseloverall	Fodrad overall klass 3 med artikelnummer AK-643399	Swedol AB	Inga tekniska eller formella brister